

Voksenuddannelse i tal 2002

Indhold:

Forord

1 Oversigt: Årselever og udgifter

2 Oversigt: Deltagerbaggrund

Undervisningsministeriet 2002

Udgivet af Undervisningsministeriet,

Institutionsstyrelsen,

Statistik- og Informationskontoret

Kontaktperson: Jens.Krogstrup@uvm.dk

Forord

Hermed udkommer "Voksenuddannelse i tal" for tredje gang. Publikationen er en opdatering af de tidligere udgaver af "Voksenuddannelse i tal", indeholdende centrale og tværgående aktivitets- og deltageroplysninger. Uddybende behandling af de enkelte voksenuddannelsesområder kan bl.a. findes i [Voksenuddannelse i tal 2001](#).

Publikationen indeholder to oversigtskapitler, der behandler den offentlige voksen- og efteruddannelse tværgående. Først præsenteres den samlede voksenuddannelsesaktivitet og de samlede offentlige udgifter til området. Her optræder også tal for de uddannelser, der ligger under andre ministeriers ressort, f.eks. danskundervisningen hos Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Kulturministeriets efteruddannelser og kurser for jordbrugere ved Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Direktoratet for FødevarerErhverv). Herefter følger en ligeledes tværgående oversigt over deltagerprofiler, der er baseret på en registerkørsel fra Danmarks Statistik.

Datamaterialet bygger i høj grad på indberetninger fra uddannelsesinstitutionerne til Undervisningsministeriet, men er i vid udstrækning suppleret med oplysninger fra Danmarks Statistik. Derudover indgår talmateriale fra bl.a. Amtsrådsforeningen og de øvrige ministerier, der administrerer voksen- og efteruddannelsestilbud.

1. Oversigt: Årselever og udgifter

De offentlige voksenuddannelser dækker et relativt stort område af hele efteruddannelses- og opkvalificeringsområdet. Der eksisterer på nuværende tidspunkt en række offentlige tilbud til voksne, som behøver bedre kvalifikationer til arbejdsmarkedet. Disse kan enten være at kortuddannede får mulighed for at tage en erhvervsrettet uddannelse (Voksenerhvervsuddannelse, Åben uddannelse m.m.), eller at uddannede får mulighed for yderligere at kvalificere sig til arbejdsmarkedet.

Dette kapitel belyser nøgletal i udviklingen i økonomi samt antallet af deltagere inden for en lang række af voksenuddannelserne siden 1993.

Anvendte begreber

En CPR-kursist er en kursist, der har deltaget i undervisningen mindst én gang i løbet af de første tre uger efter holdstarten. En CPR-kursist kan kun tælle med én gang i løbet af et kursusår.

En holdkursist er en kursist, der har haft mindst et fremmøde i løbet af holdets første tre uger. En holdkursist tæller én gang for hvert hold, han deltager på.

Kursustimetallet udregnes som antallet af holdkursister på de enkelte hold multipliceret med holdets antal af lektioner.

En årskursist svarer som hovedregel til 925 undervisningstimer, dvs. at antallet af årskursister findes ved at dividere kursustimetallet med 925. Årsværket for danskundervisning for voksne udlændinge er imidlertid defineret som 756 timer pr. år, mens det for læsekurser for voksne er defineret som 700 timer pr. år (men 825 timer for FVU).

Aktiviteten

I 2001 var der ca. 100.000 årselever i de offentlige voksen- og efteruddannelsesstilbud, jf. tabel 1.1. Siden 1998, hvor der samlet var næsten 130.000 årselever, er aktiviteten faldet ca. 20%. Det er særligt markante aktivitetsfald på daghøjskoler og AMU-uddannelser, der har været medvirkende hertil.

Ud over de beskrevne voksenuddannelsesstilbud findes kommunalt finansieret aftenskoleundervisning under folkeoplysningsloven, som omfatter ca. 30.000 årselever. I 2001 var der således tilsammen ca. 130.000 årselever i den offentlige voksenuddannelse. Derudover findes private uddannelsesstilbud til voksne.

Det kan være meget forskelligt uddannelsesområderne imellem, hvor mange årsværk, én person (d.v.s. én CPR-kursist) typisk optjener. F.eks. er en del åbne uddannelser typisk toårige deltidsuddannelser svarende til ét årsværk. På korte uddannelsesforløb, bl.a. AMU-uddannelser og korte kurser på højskolerne, går der selvfølgelig flere personer på et årsværk. Samlet set må det antages, at omkring 200.000 personer var i berøring med voksen- og efteruddannelsessystemet i 2001.

En del af de uddannelsessøgende har samtidigt været aktive i arbejdsstyrken - som beskæftigede eller som arbejdssøgende - eftersom dele af voksenundervisningen har fundet sted i deltagerens fritid. Det gælder især for Åben uddannelse, de korte højskolekurser og aften-skoleundervisningen.

Tabel 1.1 Årselever/studenterårsværk 1993-2001

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Daghøjskolerne	5.600	7.300	9.575	10.281	12.687	13.454	9.456	7.840	7.597
AMU- uddannelser	11.300	11.700	11.500	11.620	13.940	17.425	13.660	8.360	8.897
Folkehøjskolerne, lange kurser 1)	5.598	6.049	5.983	5.515	4.742	4.319	4.123	4.136	3.801
Folkehøjskolerne, korte kurser 1)	1.771	1.729	1.595	1.522	1.330	1.326	1.261	1.278	1.326
VUC, hf-kurser 2)	12.739	12.034	13.553	13.996	13.154	13.915	14.446	14.185	13.180
VUC, AVU-kurser 2)	13.652	14.006	14.745	15.595	14.256	14.570	15.920	16.254	12.984
Åben udd. (videregående udd.)	10.479	11.214	13.727	14.781	16.081	13.990	14.183	14.430	14.432
Åben udd. (erhv.skoler./SOSU) 3)	13.346	12.994	16.232	17.438	17.262	27.819	17.617	11.220	12.434
VEUD 4)	-	-	1.420	760	1.144	1.928	2.579	2.492	2.240
Husholdn.- og håndarbejdsskoler	1.217	1.145	1.183	1.098	849	840	789	827	821
Dansk som andetsprog 5)	11.890	12.996	13.647	16.214	16.141	16.464	17.223	19.225	19.641
Specialundervisning for voksne 6)	-	-	1.153	1.182	1.197	1.738	1.282	1.282	1.282
Læsekurser for voksne 7)	-	-	-	292	460	511	531	453	168
Forberedende Voksenundervisning (FVU) 8)	-	-	-	-	-	-	-	-	684
Søfartsstyrelsens udd. 9)	-	-	-	-	-	67	50	50	50
Kulturministeriets udd. 10)	-	-	-	205	235	179	149	165	107
Kurser for jordbrugere 11)	180	195	240	190	160	150	75	53	48
I alt	87.772	91.362	104.553	110.689	113.638	128.695	113.344	102.250	99.692

Noter:

1) Lange kurser er på 12 uger eller mere - korte kurser er på under 12 uger. 2) Amtsrådsforeningens opgørelse pr. skoleår. 2001-tallene er skoleår 2000/01, 2000-tallet er skoleåret 1999/00. osv. 3) Fra 2001 vedrører en del af aktiviteten over Åben uddannelse finansieret af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF). 4) Omfatter kun deltagere, som har udløst tillægsydelse. 5) Der går 756 timer på et årsværk. 6) Indberetninger for 2000 og 2001 endnu ikke afsluttet. Derfor er 1999-tal anvendt. 7) Der er taget udgangspunkt i ARF's kursisttal (Gns. 60 timer pr. kursist og 700 kursisttimer pr. årselev). I 2001 afløst af FVU og udfaset 1. kvartal 2001. 8) Indført 2001. Udgangspunkt i ARF's kursisttal (Gns. 50 timer pr. kursist og 825 kursisttimer pr. årselev). 9) Ekskl. indtægtsdækket virksomhed. 10) Der er endnu ikke modtaget aktivitetstal for Museumshøjskolen for 2001. 11) Direktoratet for FødevarerErhvervs uddannelser.

Kilde: Undervisningsministeriet

Daghøjskolernes aktivitet er faldet drastisk siden indførelsen af aktivitetsloft på 9.800 årselever. Fra 2000 til 2001 faldt aktiviteten med 3%. Med ca. 7.600 årselever i 2001 svarer det til aktivitetsniveauet før 1995. Daghøjskoletilbud kan omfatte emne- og projektorienteret undervisning og i begrænset omfang også foredrag, studieture og ekskursioner, samt praktikophold af kortere varighed. Desuden skal daghøjskolerne tilbyde undervisning, der styrker deltagerens grundlæggende færdigheder i dansk, regning og edb. Undervisningen er eksamensfri. I 1996 overgik daghøjskolerne til overvejende statslig finansiering, men blev i 2002 ved lov henlagt til kommunerne. Nærmere analyser af bl.a. daghøjskolernes deltagersprofil, udslusningsresultater og fagudbud kan findes i kapitel 2, samt i [Voksenuddannelse i tal 2001](#).

AMU-uddannelserne havde med ca. 8.900 årselever i 2001 en aktivitetsstigning på 6,4%. AMU-uddannelserne har til formål at vedligeholde, forbedre og udbygge arbejdsstyrkens erhvervs kvalifikationer i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov. Uddannelserne skal afhjælpe omstillings- og tilpassningsproblemer på arbejdsmarkedet på kortere sigt, og medvirke til et samlet kvalifikationsløft på arbejdsmarkedet på længere sigt.

De primære målgrupper er voksne ufaglærte samt personer med en erhvervsuddannelse. Både beskæftigede og ledige kan deltage i AMU-uddannelse. AMU-uddannelser forventes at udgøre en stor del af aktiviteten i den nye Grunduddannelse for voksne (GVU), som er en ramme for anerkendelse af tidligere erhvervede kompetencer og fastsættelse af individuel uddannelsesplan. Læs mere om deltagerprofiler, fagudbud mv. i kapitel 2, samt i [Voksenuddannelse i tal 2001](#) og Undervisningsministeriets [AMU-statistik](#) (se også de [dynamiske AMU-tabeller](#)).

Folkehøjskolerne havde i 2001 i alt 5.100 årselever. På de lange kurser, der har en varighed på 12 uger eller derover, faldt aktiviteten i forhold til 2000 med ca. 8%, mens aktiviteten på de korte kurser til gengæld steg. Samlet set er aktiviteten på folkehøjskolerne faldet med mere end 30% siden midten af halvfemserne, og antallet af højskoler er faldet fra over 100 skoler til 87 (inkl. tre ungdomshøjskoler). Aktivitetsnedgangen kan generelt forklares ved, at ungdomsårgangene er faldende. Derudover skyldes dele af aktivitetsfaldet på de lange kurser, at de syv Tvindhøjskoler siden 1997 ikke længere har fået udbetalt tilskud. En sidste væsentlig forklaring på nedgangen er, at det fra 1996 kun er muligt at modtage 50% af dagpengene under højskoleophold for unge under 25 år. Læs mere om deltagerprofiler på folkehøjskolerne i kapitel 2, samt i [Voksenuddannelse i tal 2001](#)

Almen voksenuddannelse (avu) og hf-enkeltfag udbydes på de amtslige Voksenuddannelsescentre (VUC). Avu er kompetencegivende og prøveforberedende voksenundervisning i kernefag, som amtet skal udbyde, samt en række tilbudsfag. Deltagerne kan tage en prøve, der svarer til folkeskolens udvidede afgangsprøve. Hf-enkeltfag er en studieforbereende uddannelse, der giver grundlag for videregående uddannelse og mulighed for at supplere tidligere uddannelse. Aktiviteten har været stigende frem til 2000, især på avu. Men i 2001 er der sket et fald på 7% og 20% på hhv. hf og avu, hvorved aktiviteten er på niveau med aktiviteten i første halvdel af 1990erne. Deltagerprofiler, amtslig aktivitet og fagudbud fremgår bl.a. af kapitel 2, samt [Voksenuddannelse i tal 2001](#) og [Amtsrådsforeningens statistikbase](#).

Voksen- og efteruddannelse under lov om **Åben uddannelse** er erhvervsrettede deltidsuddannelser, heltidsuddannelser på deltid, enkeltfag, eller særligt tilrettelagte forløb. En række kurser udbydes også som fjernundervisning. Aktiviteten på Åben uddannelse foregår dels på erhvervsskoler (f.eks. merkonom, EUD-enkeltfag og hhx-enkeltfag), dels på videregående uddannelsesinstitutioner (f.eks. HD, diplom-/masteruddannelser, og pædagoguddannelsen for personer med erhvervs erfaring). På erhvervsskolernes åbne uddannelser var der ca. 12.000 årselever i 2001. Fra og med 2001 er dele af Åben uddannelse på erhvervsskolerne finansieret af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF). Deltagerprofiler for erhvervsskolernes Åbne uddannelser fremgår desuden af kapitel 2.

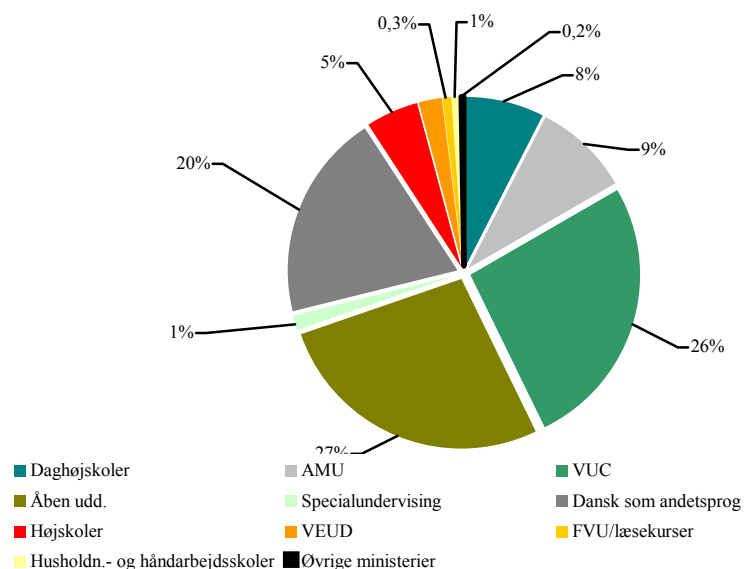
Åben uddannelse på de videregående uddannelsesinstitutioner havde en aktivitet i 2001 på 14.400 årselever, hvilket var et stort set uændret niveau i forhold til 2000. Aktiviteten kulminerede i 1997 med mere end 16.000 årselever, men ellers har aktiviteten været støt stigende siden starten af 1990erne.

Voksenerhvervsuddannelsen (VEUD), eller voksenlærningeordningen, retter sig mod personer over 25 år. Uddannelsen havde 10% færre årselever i 2001 end i 2000, men aktiviteten er i dag stadig over 50% større end i midten af 1990erne.

Dansk som andetsprog for voksne udlændinge blev ved ressortomlægningen i 2001 flyttet til Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. Aktiviteten steg mere end 60% fra 1993 til 2001. Alle udenlandske statsborgere over 18 år, som har fået opholdstilladelse, har ret til undervisning. I alt 43 centerkommuner har ansvar for undervisningen, der foregår på sprogcentre. Læs evt. mere om sprogundervisningen i [aktivitetsrapporten](#) for 2001 fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, eller i [Voksenuddannelse i tal 2001](#).

Figur 1.1 herunder illustrerer aktivitetsfordelingen. VUC tegnede sig for næsten 30% af den samlede aktivitet i 2001. Dernæst kommer Åben uddannelse og danskundervisning med hhv. 26% og 19%.

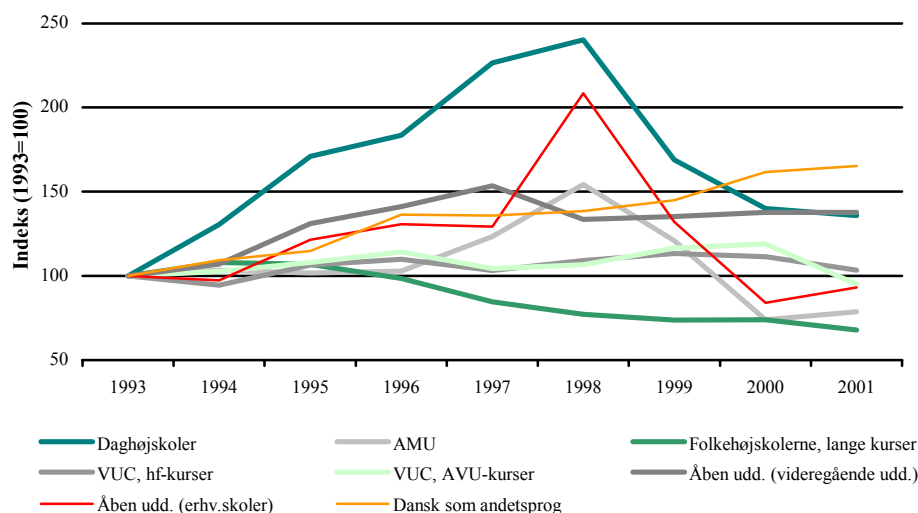
Figur 1.1. Fordelingen af aktivitet i voksenuddannelserne, 2001

Kilde: Undervisningsministeriet

På de udvalgte, centrale voksenuddannelser i figur 1.2, er det kun danskundervisningen, og i mindre grad VUC, der har haft en aktivitetsfremgang siden 1998. Åben uddannelse på erhvervsskoler; AMU og daghøjskoler har haft det største relative fald i aktiviteten gennem de seneste fem år.

Figur 1.2. Indekseret aktivitetsudvikling for udvalgte voksenuddannelser, 2001

Kilde: Undervisningsministeriet

Udgifter til voksenundervisningen

Staten, amterne og kommunerne brugte ca. 6,5 mia. kr. i 2001 på drift af voksen- og efteruddannelse. Disse bruttoudgifter svarer til ca. 10% af de samlede offentlige uddannelsesudgifter, hvis man ser bort fra de forskellige tilknyttede godtgørelsesordninger som SU, uddannelsesorlov o.l.

Frem til 1998 var udgifterne til voksen- og efteruddannelse konstant stigende - i perioden 1993 til 1998 steg udgifterne med ca. 40% eller ca. 2,3 mia. kr. Fra 1998 til 2001 er udgifterne faldet med ca. 20%,

svarende til ca. 1,7 mia. kr. Af tabel 1.2 fremgår det, at udgiftsfaldet særligt skyldes udgiftsudviklingen på daghøjskolerne, AMU og Åben uddannelse, som alle har haft betydelige aktivitetsfald fra 1999 og frem.

Fra 2000 til 2001 er der ikke sket de store forskydninger i udgiftsudviklingen. På Åben uddannelse steg de samlede udgifter med ca. 10% - heri er inkluderet den del af aktiviteten, der fra og med 2001 finansieres af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF). Udgifterne til danskundervisning for voksne udlændinge er ligeledes steget, men det skyldes delvist en mere nøjagtig opgørelsesmetode i 2001, hvorfor tallene fra 2000 og før er underestimerede. På folke- og daghøjskolerne faldt udgifterne med hhv. 7% og 4% i 2001, hvilket skal ses i sammenhæng med aktivitetsfaldet på områderne.

I 2001 var AMU-uddannelserne den største enkeltstående udgiftspost blandt voksen- og efteruddannelserne. De udgjorde 21% af de samlede udgifter. I de tidligere år har AMU-området også været den mest udgiftstunge på området, bl.a. på grund af de kostbare maskiner, materialer m.m., der benyttes i undervisningen. De næststørste udgiftsposter var i 2001 VUC, danskundervisning og Åben uddannelse. (se figur 1.3).

Tabel 1.2 Udgifter (mio.kr.) 1993-2001, 2001-priser

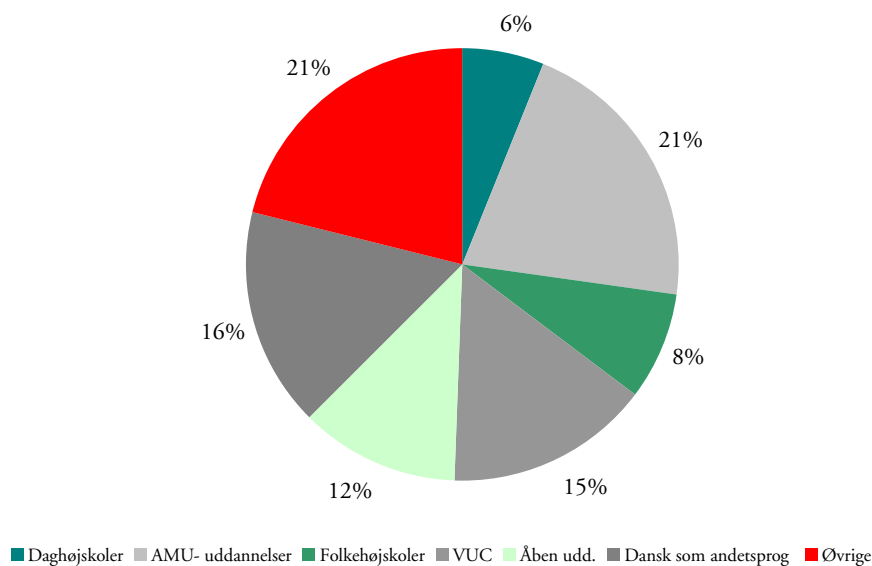
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Daghøjskolerne 1)	368,9	466,0	656,2	601,7	735,1	772,2	526,7	434,1	415,0
AMU 2)	1749,8	1910,9	1968,6	1905,0	2054,0	2487,5	1995,8	1356,2	1376,7
Folkehøjskolerne	662,6	667,7	678,2	644,5	621,3	570,6	565,0	552,9	513,7
VUC	1003,3	1061,7	1129,3	1134,6	1176,0	1208,3	1209,3	1020,2	987,4
Åben uddannelse 3)	499,6	586,2	963,9	1118,9	1004,3	1151,6	754,7	684,9	756,6
VEUD 4)	-	24,0	21,4	10,3	10,7	18,4	26,2	24,7	22,1
Husholdnings- og håndarbejdsskoler	92,0	95,7	92,6	90,9	81,0	74,7	79,0	82,1	80,2
Dansk som andetsprog 5)	345,9	387,7	442,7	647,6	665,0	718,2	876,9	923,5	1047,5
Specialundervisning for voksne 11)	586,3	589,4	583,0	598,6	603,6	637,7	692,6	692,6	692,6
Læsekurser for voksne 6)	-	-	-	21,7	30,1	34,7	33,8	12,6	2,6
FVU 7)	-	-	-	-	-	-	-	-	37,4
Aftenskolerne (folkeopl.oven) 11)	532,0	537,1	509,7	509,9	507,9	493,2	498,1	498,1	498,1
Søfartsstyrelsens udd. 8)	-	-	-	-	-	7,0	5,1	5,3	4,6
Kulturministeriets udd. 9)	-	-	-	20,8	19,9	18,3	18,1	14,6	14,6
Kurser for jordbrugere 10)	-	-	-	-	11,1	9,6	4,9	3,4	4,2
I alt	5.840	6.326	7.045	7.304	7.520	8.202	7.286	6.305	6.453

Noter:

1) Den kommunale andel af udgifterne før 1996 er skønnet. 2) Ekskl. deltagerstøtte. 3) Indbefatter fom. 2001 også udgifter for Åben Uddannelse finansieret af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (FL §20.72.31). 4) Omfatter kun tillægstaxametret for voksendeltagere. 5) For 1993-99 regnes med en timepris på 61,70kr. For 2000 61,60 kr. og for 2001 63,60 kr. Udgiften i 2001 er opgjort efter antal betalingstimer, som er den reelle undervisningsudgift. Da man ikke har registreret antal betalingstimer tidligere, er udgifterne i 2000 og før af samme grund underestimerede. 6) Amternes nettoudgifter (konto 3.13). Noget kan være konteret på VUC-kontoen, og der er forskellige konteringspraksis'er i amterne. 7) Udgangspunkt i årselevtallet og standardtaksten i 2001 (54.659 kr. pr. år). Den samlede udgift kan henføres til statslig refusion til amterne, AF's udgifter under aktivrammen til forsikrede ledige, samt kommunale udgifter til ikke-forsikrede ledige under lov om aktiv socialpolitik. 8) Ekskl. indtægdsdækket virksomhed. 9) P.g.a. ændret konteringspraksis har det ikke været muligt at opgøre udgifter for 2000. Derfor er 2001-udgifter anvendt. Frem til 1999 indeholder udgiftstallet også deltagerbetaling mv. 10) Direktoratet for FødevarerErhvervs uddannelser. 11) Indberetningerne for 2000 og 2001 er endnu ikke afsluttet. Derfor er 1999-tal anvendt.

Kilde: Undervisningsministeriet

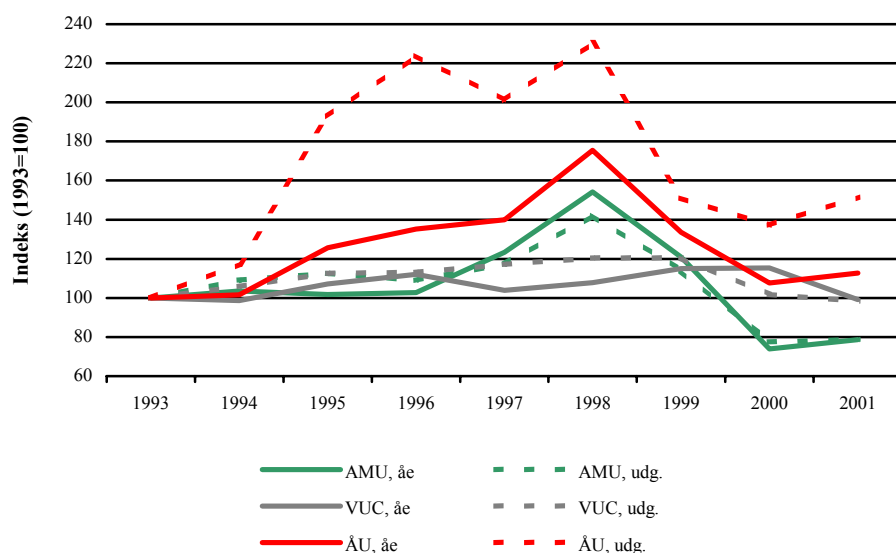
Figur 1.3 Fordelingen af offentlige udgifter til voksen- og efteruddannelse 2001

Kilde: Undervisningsministeriet

Figur 1.4 herunder illustrerer den relative aktivitets- og udgiftsudvikling på tre udvalgte voksenuddannelser: AMU, VUC og Åben uddannelse. Det ses, at udgifterne til Åben uddannelse er vokset relativt mere end antallet af årselever, mens de indekserede aktivitets- og udgiftskurver for AMU og VUC stort set har fulgt ad.

Figur 1.4 Indekseret udvikling i aktivitet (åe) og udgifter til udvalgte voksenuddannelser, 1993-2001

Kilde: Undervisningsministeriet

Udgifter til godtgørelsesordninger

Udover de ca. 6,5 mia. kr., som i 2001 blev brugt på voksen- og efteruddannelse, blev der brugt yderligere 5,5 mia. kr. på forskellige godtgørelsesordninger.

Disse udgifter udgøres i 2001 hovedsageligt af tre store poster under AF/Beskæftigelsesministeriet og Undervisningsministeriet: Uddannelsesgodtgørelse for ledige, VEU-godtgørelse og uddannelsesorlovsydelse. VEU-godtgørelsen blev indført i 2001 og dækker de uddannelser, der ligger under Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF), d.v.s. AMU-uddannelser og Åben uddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau. Samtidig er uddannelsesorlovsydelsen under udfasning, og uddannelsesorloven er erstattet af Statens Voksenuddannelsesstørre (SVU). SVU erstatter tillige den tidligere Voksenuddannelsesstørre (VUS), der også er under udfasning. Desuden gælder det efter finansieringsomlægningen at forsikrede ledige – bortset fra ledige med ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse - ikke længere kan få VEU-godtgørelse eller SVU, men udelukkende uddannelsesgodtgørelse finansieret af AF's aktiveringsbevilling.

Tabel 1.3. Godtgørelsesudgifter (mio. kr.) 1994-2001, 2001-priser

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Udd.godtgørelse til ledige	1.727	1.363	2.388	2.129	1.882	3.984	4.094	3.707
AMU-godtgørelse	1.147	1.091	1.140	1.593	1.856	1.174	894	-
VEU-godtgørelse	-	-	-	-	-	-	-	1.041
Uddannelsesorlov	1.536	4.235	4.198	3.067	2.880	1.712	921	500
VUS	207	183	139	133	135	142	114	62
SVU	-	-	-	-	-	-	-	162
I alt	4.618	6.871	7.865	6.923	6.754	7.012	6.022	5.472

Kilde: Undervisningsministeriet

Fra 1994 til 1999 steg udgifter til godtgørelse med ca. 50% eller 2,1 mia.kr. Fra 1999 til 2001 er der sket et fald på ca. 22%. Størsteparten af de 5,5 mia. kr. udgøres af uddannelsesgodtgørelse til ledige, der tegner sig for 3,7 mia. kr. alene. VEU-godtgørelsen er også højere end den tidligere AMU-godtgørelse, men det skyldes som nævnt, at VEU-godtgørelsen nu dækker alle uddannelser under AUF, heriblandt EUD-enkeltfag på Åben uddannelse. Målgruppen for SVU er bredere end den gamle VUS, hvorfor udgiften til SVU i 2001 afspejler, at der stadigvæk er tale om en ordning, der er ved at blive indfaset, og som endnu ikke i 2001 har nået sit naturlige leje.

2. Oversigt: Deltagerbaggrund

På grund af uddannelsesstilbudenes forskelle i indhold henvender de sig til forskellige målgrupper. De forskellige målgrupper kan aflæses i de deltagerkarakteristika, der behandles nedenfor. Deltagerne er meget forskellige hvad angår bl.a. alder, uddannelsesbaggrund og indkomstforhold.

Nedenstående tabeller er baseret på en registerkørsel fra Danmarks Statistik, der inkluderer følgende voksenuddannelsesområder: Daghøjskoler, AMU-uddannelser, VUC (hf og avu), folkehøjskoler (lange kurser) og Åben uddannelse på erhvervsskoler. Inden for hvert uddannelsesområde tæller én person kun som en deltager, selvom vedkommende måtte have fulgt f.eks. flere AMU-kurser inden for det givne år. Til gengæld tæller personerne dobbelt i det omfang de i løbet af året deltager på flere uddannelsesforløb på forskellige områder (f.eks. et AMU-kursus og et ÅU-forløb).

Kønsfordelingen

Generelt er kvinderne i overtal på voksenuddannelserne (se figur 2.1). Kun på AMU er der flere mænd (60%) end kvinder. På VUC og daghøjskolerne er to ud af tre deltagere kvinder, mens der er 60% kvinder på folkehøjskolernes lange kurser.

Aldersfordeling

Aldersmæssigt favner de dominerende voksenuddannelser lige fra højskolernes lange kurser - næsten 90% er under 30 år - til avu på VUC, hvor 80% er 30 år og derover (se figur 2.2). Næsten halvdelen af AMU-kursisterne har rundet de 40 år, mens daghøjskolerne har den største aldersspredning. På VUC er hf-kursisterne generelt yngre end avu-kursisterne, idet ca. 55% er over 30 år på hf mod 80% på avu.

Deltagernes uddannelsesbaggrund

Det sammensatte billede af voksenuddannelserne træder også frem, når der ses på deltagernes uddannelsesbaggrund (se tabel 2.1). På avu og hf på VUC har hhv. 43% og 34% kun en grundskoleuddannelse. Til gengæld er der kun 14% af deltagerne på Åben uddannelse, der har grundskolen som baggrund. Blandt AMU-deltagerne har hver tredje kun en grundskoleeksamen, mens over halvdelen af deltagerne på daghøjskolerne har grundskolen som uddannelsesbaggrund.

Erhvervsuddannelserne er også en hyppig uddannelsesbaggrund, særligt på de mest erhvervsrettede uddannelser – AMU og ÅU. Her har hhv. 56% og 53% en erhvervsuddannelse som højest fuldførte uddannelse ved opstart.

Det fremgår tydeligt af tabel 2.1, at der overordnet er få deltagere i voksenuddannelse, der har en videregående uddannelse. Dog har 25% af ÅU-deltagerne en (fortrinsvis mellemlang) videregående uddannelse. Til sammenligning har ca. 20% af den samlede befolkning en videregående uddannelse.

På folkehøjskolerne har ca. 40% en gymnasial uddannelse, og sammenholdt med den relativt lave alder blandt højskoledeltagerne må det formodes, at de fleste deltagere fortsætter i uddannelsessystemet efter opholdet.

Deltagernes arbejdsmarkedsstatus

På de erhvervsrettede voksenuddannelser, AMU og Åben uddannelse, er der en klar overvægt af privat ansatte blandt deltagerne. Således er 70% af AMU-deltagerne privat ansatte (se tabel 2.2). På de øvrige områder har en stor del uoplyst ejerforhold, hvilket skal ses i sammenhæng med, at de generelt unge deltagere på daghøjskoler og folkehøjskoler har en forholdsvis løs tilknytning til arbejdsmarkedet.

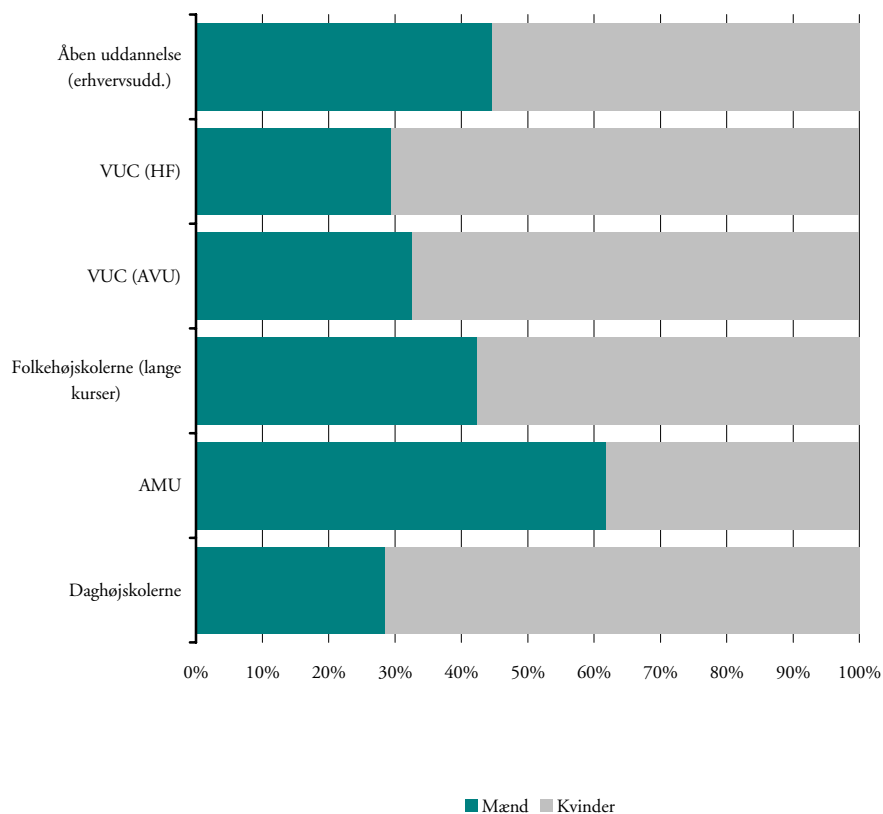
Hvad angår deltagernes branchefordeling ses det af tabel 2.3, at hver tredje AMU-deltager kommer fra industrien, men også deltagere fra handels- og restaurationsbranchen samt branchen for offentlige/personlige tjenesteydelser er pænt repræsenteret på AMU-uddannelserne. På Åben uddannelse er det specielt deltagere fra servicebrancherne, såsom offentlige/personlige tjenesteydelser og finanssektoren, der dominerer. For de øvrige voksenuddannelsesområder gælder det også her, at der er mange med uoplyst erhverv grundet en løs tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tabel 2.4 viser beskæftigelsessituationen i 1999 for deltagerne i voksenuddannelse i 2000. Deltagerne på ÅU og AMU har klart den bedste beskæftigelsessituation, men alligevel var ca. 20% berørt af ledighed (dog med beskedne ledighedsgrader). På de øvrige områder er op mod halvdelen – og på daghøjskolerne endda 80% - berørt af ledighed eller helt uden for arbejdsstyrken. At mange højskolelever starter uden forudgående beskæftigelse skal selvfølgelig ses i sammenhæng med den lave alder, og at de formodes at komme næsten direkte fra gymnasiet eller grundskolen. På VUC er blot 40-45% fuldtidsbeskæftigede året før uddannelsesforløbet, mens ca. 25% er helt uden beskæftigelse, og dermed uden for arbejdsstyrken, året før.

Deltagernes indkomstsforhold

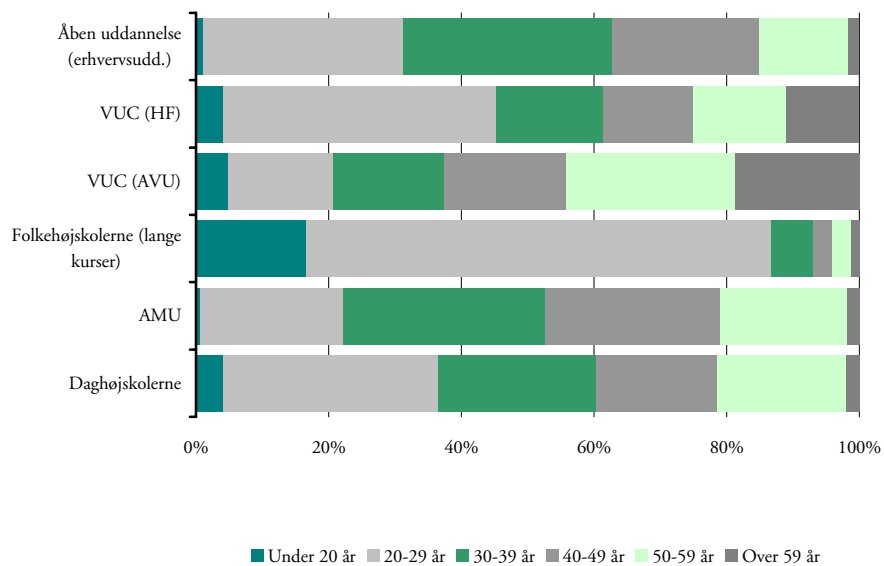
52% af AMU-deltagerne tjente mellem 200-300.000 kr. året før deltagelsen (se tabel 2.6). På Åben uddannelse er det tilsvarende tal 40%. På dag- og folkehøjskoler og VUC har de fleste deltagere en årsindkomst på under 200.000 kr., hvilket igen skal ses i sammenhæng med, at en stor del af deltagerne er uden for arbejdsstyrken.

Figur 2.1. Kønsfordelingen i voksenuddannelserne 2000

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 2.2. Aldersfordelingen for voksenuddannelserne 2000

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.1. Uddannelsesbaggrund 2000 (%)

	Daghøjskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Grundskole	52,3	31,9	33,9	43,3	34,1	13,8
Almen gymnasial udd.	9,2	3,2	40,8	2,6	14,9	6,3
Erhvervsuddannelse	25,0	56,3	14,2	36,3	29,1	52,8
Kort videregående udd.	2,3	4,4	0,7	3,4	4,4	8,5
Mellemlang videreg. udd.	5,6	2,0	2,4	9,5	11,5	12,5
Lang videregående udd.	1,1	0,4	0,4	1,7	3,4	4,5
Uoplyst mv.	4,6	1,9	7,6	3,2	2,5	1,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.2. Deltagere fordelt efter arbejdsstedets ejerforhold 2000 (%)

	Daghøjskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Offentligt ansatte	10,1	19,8	12,2	16,2	19,9	17,3
Privat ansatte	20,8	70,6	33,9	30,8	34,7	66,4
Øvrige	1,1	3,8	2,2	1,9	3,1	3,2
Uoplyst ejerforhold	68,0	5,8	51,7	51,0	42,2	13,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.3. Deltagere fordelt efter branche 2000 (%)

	Dag- højskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Landbrug og fiskeri	0,7	2,6	1,8	1,5	0,9	1,3
Industri	4,5	32,0	4,7	9,8	5,6	14,4
Bygge- og anlægsvirksomhed	0,9	5,9	1,2	1,9	1,2	2,5
Handel og restauration	6,0	14,7	12,3	6,7	10,7	15,9
Transport og kommunikation	1,4	9,4	1,9	2,6	3,2	5,4
Finansiering og forretning	4,2	6,0	6,0	4,8	7,3	20,6
Offentlige/personlige tj.ydelser	12,9	23,1	19,6	20,2	27,5	25,8
Uoplyst erhverv	69,4	6,2	52,6	52,6	43,6	14,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Note: Energi- og vandforsyningsbranchen er lagt ind under industri.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.4. Beskæftigelsesgrad 1999 for deltagere i 2000 (%)

	Dag- højskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Beskæftigede	19,0	75,7	48,1	37,9	45,9	75,3
Uden beskæftigelse	24,6	1,4	30,2	24,7	24,0	4,1
<i>0<ledighedsgrad<=0.1</i>	9,3	10,8	5,0	6,6	6,6	6,8
<i>0.1<ledighedsgrad<=0.2</i>	7,7	3,7	2,4	4,9	4,8	2,8
<i>0.2<ledighedsgrad<=0.3</i>	6,8	2,6	2,3	3,9	3,3	2,2
<i>0.3<ledighedsgrad<=0.4</i>	5,1	1,8	1,3	3,2	2,5	1,7
<i>0.4<ledighedsgrad<=0.5</i>	5,1	1,2	1,2	2,8	2,4	1,5
<i>0.5<ledighedsgrad<=0.6</i>	3,7	0,7	0,8	2,5	1,7	1,1
<i>0.6<ledighedsgrad<=0.7</i>	3,3	0,5	0,6	3,0	1,9	1,0
<i>0.7<ledighedsgrad<=0.8</i>	2,6	0,4	0,5	1,6	0,9	0,8
<i>0.8<ledighedsgrad<=0.9</i>	2,5	0,2	0,2	1,3	0,8	0,7
<i>0.9<ledighedsgrad<=1.0</i>	4,6	0,3	0,3	2,5	1,3	1,1
Berørt af ledighed	50,6	22,3	14,7	32,3	26,4	19,7
Uoplyst	5,8	0,6	7,1	5,1	3,6	0,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Note: Tabellen vedrører kun regulær ledighed. Den tid deltagerne har været aktive i arbejdsmarkedsforanstaltninger registreres ikke som ledighed.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.5. Deltagerne fordelt efter arbejdsstedets størrelse 2000 (%)

	Daghøjskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
1 - 4 beskæftigede	9,9	5,6	6,0	9,7	7,2	5,8
5 - 19 beskæftigede	26,4	16,6	29,7	21,3	23,6	20,9
20 - 49 beskæftigede	19,0	15,0	22,3	16,2	17,9	16,8
50 - 99 beskæftigede	13,6	13,6	13,4	14,7	14,1	14,1
100 - 199 beskæftigede	12,2	14,0	11,9	13,8	12,0	13,7
200 - 499 beskæftigede	10,4	17,0	8,1	11,4	11,3	14,1
500 - og derover	8,6	18,3	8,7	13,0	13,8	14,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Note: Deltagere hvis arbejdssted ikke kan placeres ud fra antal beskæftigede tæller ikke med.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.6. Årlig bruttoindkomst 1999 for deltagere i 2000 (%)

	Daghøjskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Under 100.000 kr.	31,6	3,4	59,3	20,9	30,4	7,1
100.000 - 199.999 kr.	58,7	26,4	29,6	46,3	41,6	27,8
200.000 - 299.999 kr.	7,8	52,4	5,7	24,1	18,8	39,8
300.000 - 399.999 kr.	1,1	13,7	0,7	5,9	5,7	16,7
400.000 - 499.999 kr.	0,2	2,5	0,1	1,4	1,7	4,9
500.000 kr. eller mere	0,2	1,2	0,1	1,1	1,2	3,0
Uoplyst	5,7	0,3	3,5	0,4	0,7	0,1
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik